LAUSUNTO
17.10.2016

Valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaosto

Taiteen perusopetuksen saatavuuden kehittäminen ja määrärahat valtion vuoden 2017 talousarvion momentilla 29.10.30

Taiteen perusopetuksessa on Suomessa 126.000 oppilasta. Opetusta järjestetään 85 % kunnissa: 251 kunnan alueella, 393 oppilaitoksessa. Opetusta antavat musiikki- ja tanssiopistot sekä kuva-taide-, käsityö-, sanataide-, teatteri, sirkus- ja arkkitehtuurikoulut. Taiteen perusopetusta annetaan myös kansalaisopistoissa.

Taiteen perusopetuksen määräraha valtion talousarviossa kohdistuu 89 musiikki-oppilaitokseen ja 41 muiden taiteiden oppilaitokseen. Taiteen perusopetuksen julkista rahoitusta on kehitettävä, jotta alueellinen tasa-arvo, kohtuulliset oppilasmaksut ja siten lasten ja nuorten yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua taiteen perusopetukseen varallisuudesta ja asuinpaikasta riippumatta turvataan.

Taiteen perusopetus on lakiin perustuvaa, tasolta toiselle etenevää, vuodesta toiseen jatkuvaa peruskoulun ulkopuolista opetusta. Pitkäkestoisen taideharrastuksen positiiviset vaikutukset on tuotu esiin lukuisissa tutkimuksissa.

Taiteen perusopetus antaa lapsille ja nuorille välineitä ilmaista itseään, vahvistaa sosiaalisia taitoja sekä kehittää itsetuntoa. Taiteen perusopetus antaa eri ammatteihin suuntautuville taitoja taiteen ja kulttuurin käyttämiseen kasvatus-, opetus-, sosiaali- ja hoitoalalla. Taidealojen ammattiin suuntautuville taiteen perusopetus antaa valmiuksia jatko-opintoihin. Taiteen perusopetuksen oppilaitoksissa luodaan perusta Suomen kulttuurielämän jatkuvuudelle.

Taide- ja kulttuuriharrastukset ovat erittäin edullinen tapa ehkäistä lasten ja nuorten syrjäytymistä. Yhteiskunnan kannattavimmat sijoitukset tehdään lapsiin ja nuoriin myös taloudellisesti tiukkoina aikoina.

Taiteen perusopetusta antaville oppilaitoksille tulisi turvata riittävät resurssit perustehtävän toteuttamiseen. Laadukkaan perustoiminnan turvaaminen edistää taidekasvatuksen saavutettavuuden lisäämistä, koulujen ja päiväkotien kanssa tehtävää yhteistyötä sekä muita säteilyvaikutuksia kuntien kasvatus- ja hyvinvointipalveluihin. Paras tapa turvata pitkäjänteisen taideopetuksen tasa-arvoinen saatavuus on lisätä järjestämislupia ja opetustuntikohtaista valtionosuutta taiteen perusopetuksen lisäämiseksi katvealueilla sekä eri taiteissa.

Valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaosto

Esitys taiteen perusopetuksen rahoituksen lisäämiseksi momentille 29.10.30

Opetustuntiperusteisen valtionosuuden määräraha hallituksen esityksessä valtion talousarvioksi 2017 on 79,2 milj euroa.

Taiteen perusopetuksen rahoitusvajaus:

Toteutuneen opetuksen ja valtionosuuden pohjaksi vahvistettujen opetustuntimäärien välinen erotus:

Laaja oppimäärä 11,4 milj. €
Yleinen oppimäärä 4,9 milj. €

Nykyiselle oppilasmäärälle tarvittava lisämäärärahan tarve yhteensä 16,3 milj. €

Oppilaspaikkojen tarjoaminen kaikille halukkaille edellyttäisi arviomme mukaan 30 milj. euron lisäystä taiteen perusopetuksen opetustuntikohtaisen valtionosuuden määrärahaan.

Nykyinen määräraha + lisäys yhteensä: 109,2 milj. e.

Kunnioittaen,

Pia Poutanen
puheenjohtaja, Taiteen perusopetusliitto TPO ry